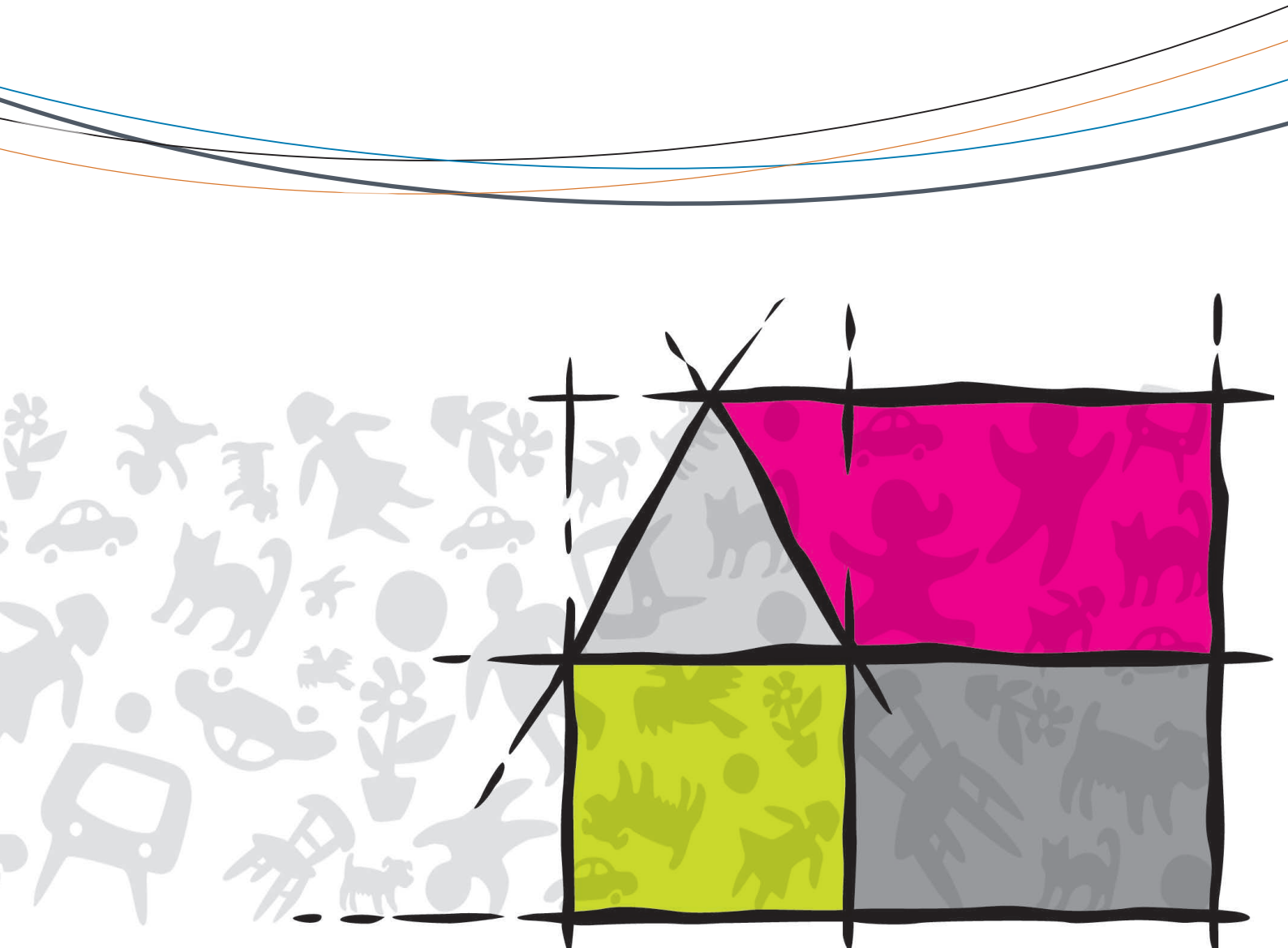

HB 8.B.27

Veileder for tilskudd til tilpasning

For saksbehandlere i kommunen

Innhold

1. Formål	6
2. Tildelingskriterier	6
2.1 Videretildelingsmidler	6
2.2 Tilskudd direkte fra Husbanken	10
2.3 Øvrige vilkår	10
3. Utmålingsregler	11
4. Prioriteringer	13
5. Sikkerhet	14
6. Utbetaling av tilskuddet	14
7. Avskrivning av tilskuddet	14
8. Krav om tilbakebetaling	15
9. Klageadgang	15
9.1 Husbankens vedtak og avgjørelser	15
9.2 Kommunes vedtak	16
10. Andre bestemmelser	16
10.1 Retningslinjer gjelder for alle avgjørelser om tilskudd	16
10.2 Rapportering - tilskudd som er gitt til kommunene for videretildeling	16
10.3 Behandling av personopplysninger	16
Eksempler budsjett	
Eksempel tilskuddsavtale	

Forord

Målgruppen for veilederen er kommunale saksbehandlere som behandler søknader om tilskudd til tilpasning. Hensikten med veilederen er å tydeliggjøre og formidle god bruk av tilskuddet, støtte kommunene i vurderingene som må gjøres og motvirke uheldige forskjeller i kommunenes praksis.

Flere eldre og personer med funksjonsnedsettelse ønsker å bo hjemme i egen bolig så lenge som mulig. I tillegg legger samhandlingsreformen opp til at personer med nedsatt funksjonsevne og eldre i størst mulig grad skal kunne bo hjemme og motta tjenester i eget hjem.

Bare ti prosent av boligene er tilgjengelige for rullestolbrukere og behovet for å gjøre eksisterende boliger mer tilgjengelige er stort. Økt tilgjengelighet gir økt selvstendighet og mindre behov for tjenester.

I tillegg vil økt tilgjengelighet kunne tilrettelegge bedre for tjenesteyting i hjemmet når det er nødvendig. Det er god samfunnsøkonomi å tilrettelegge boliger, og tilskudd til tilpasning er et godt virkemiddel for å få dette til.

Kommunene kan gjennom sin kontakt med innbyggerne og sin kompetanse på boligrådgivning spille en aktiv rolle i å avdekke behov, gi råd om mulige løsninger og bistå finansieringsmessig.

Husbanken og NAV Hjelpemiddelsentralen anbefaler at kommunen etablerer et tverrfaglig team som samarbeider i boligsaker. Teamet bør være sammensatt av boligkonsulent med kunnskap om Husbankens virkemidler og privatøkonomi, ergoterapeut/fysioterapeut og en fagperson med bygnings-teknisk bakgrunn.

Vi oppfordrer kommunene til å se tilskudd til tilpasning i sammenheng med Husbankens øvrige økonomiske virkemidler, og håper at veilederen kan lette saksbehandlingen i kommunene.

Vi anbefaler kommunene å sette seg inn i og bruke [Veiviser Bolig for velferd](https://veiviseren.no). Veiviseren.no er en digital verktøykasse utviklet primært for kommunene, men også for ansatte i direktoratene, fylkesmannsembetene, samarbeidspartnere og brukerorganisasjoner.

Mange har behov for sammensatte tjenester.

I Veiviseren har vi samlet «alt på ett sted» innenfor bolig- og tjenesteområdet, både på strategisk og operativt nivå.

Veiviseren skal bidra til å heve kompetansen hos kommuner og samarbeidspartnere, gjøre offentlig sektor mer transparent, og bidra til en mer lik praksis overfor innbyggerne lokalt. Den skal bygge opp under målsettingene i strategien [Bolig for velferd](#) om å skaffe bolig til vanskeligstilte, og styrke muligheten for å mestre boforholdet.

Strategien sier også at den offentlige innsatsen skal være helhetlig og effektiv. Det bidrar Veiviseren til gjennom å ha innhold fra alle de ansvarlige direktorat og samarbeidspartnere. Vi anbefaler spesielt temaene [Tilpasning av bolig](#), [Startlån](#) og [Hjelpemidler og tilrettelegging av bolig](#). Dere finner også eksempler på hvordan kommuner har løst tilpasningssaker.

Bruk av veilederen:

Retningslinjene er gjengitt i egen boks ved innledningen til hvert kapittel.

Veiledningen utfyller retningslinjene og er til hjelp i forståelsen av regelverket.

1. Formål

Tilskudd skal bidra til at personer med behov for tilpasset bolig får nødvendig finansiering til å tilpasse sin bolig, samt øke tilgjengeligheten i boligmassen.

Tilskudd til tilpasning skal være et tilbud om enten hel eller delfinansiering av tilpasningstiltak i både nye og eksisterende boliger.

2. Tildelingskriterier

2.1 Videretildelingsmidler

Husbanken kan gi tilskudd til kommuner for videretildeling til enkeltpersoner. Kommunen kan gi tilskudd til tilpasning av bolig til enkeltpersoner med nedsatt funksjonsevne og til eldre som ønsker å tilpasse boligen sin, slik at de fortsatt kan bo hjemme ved fremtidig nedsatt funksjonsevne. Tildeling fra kommunene gjøres etter en økonomisk behovsprøving og tilpasningen må være hensiktsmessig.

Hvem kan får tilskudd

Husstander som har behov for tilpasset bolig på grunn av funksjonsnedsettelse kan få tilskudd. Det er uten betydning hva slags funksjonsnedsettelse det er snakk om, det er behovet som er avgjørende.

Også eldre som ønsker å utføre forebyggende tilpasningstiltak, kan søke kommunen om tilskudd til tilpasning for å tilrettelegge boligen med tanke på alderdommen. Dette innebærer å være i forkant av behovet for en tilrettelagt bolig. Dette kan også motivere eldre, som likevel bruker midler på å pusse opp boligen sin, til å gjøre spesielle tiltak som gjør at de fortsatt kan bo hjemme ved senere sykdom, funksjonsnedsettelse eller generell alderdomssvekkelse.

Det kan også være hensiktsmessig å gjennomføre tilretteleggingstiltak mens man ennå har helse og overskudd til å initiere og gjennomføre tiltakene. Med eldre menes, i denne sammenhengen, personer som nærmer seg pensjonsalder eller som er pensjonister.

Nærmere om den økonomiske behovsprøvingen

Husbanken er kjent med at den økonomiske behovsvurderingen i flere kommuner har vært

praktisert strengt. Det understrekes at personer med alminnelig god økonomi er i målgruppen. Den økonomiske vurderingen må sees i sammenheng med at tilskuddsutmålingen gir rom for et tilskudd tilpasset den enkelte husstands økonomi.

Vurderingen er todelt:

1. Er husstandens økonomi slik at den er i målgruppen for å kunne motta tilskudd?
2. Hvor stor andel av tilpasningsutgiftene bør dekkes av tilskudd?

Det handler om utmåling og er regulert i retningslinjene, se punkt 3. Utmålingsregler.

Er husstanden i målgruppen for tilskudd?

Husstater med alminnelig god økonomi (inntekt og formue), er i målgruppen for tilskuddet. Bare dersom familien har inntekter eller formue, som ligger klart over det som er vanlig, bør man si at de er utenfor målgruppen for å kunne motta tilskudd.

En gjennomsnittslønn i Norge i dag ligger rundt kr 500 000. Slike husstater er i målgruppen.

Når det gjelder formue så er det nettoformue, dvs. etter fradrag for gjeld, som er relevant.

Boligformue og formue knyttet til en eventuell fritidsbolig medfører normalt ikke at man er utenfor målgruppen. Unntak kan tenkes der søker har en

svært verdifull eiendom. Har man en nettoformue av vesentlig omfang, ut over boligen, og evt. en fritidseiendom, så er man ikke i målgruppen for tilskuddet. Formue som stammer fra erstatning for tap i fremtidig erverv etter ulykke e.l., som har medført funksjonsnedsettelsen, gjør ikke at en person faller utenfor målgruppen for tilskuddet.

For husstater, som ikke har eiendom, må det utvises skjønn som gjør at denne gruppen ikke behandles vesentlig forskjellig fra de som eier eiendom. Dette innebærer at også denne gruppen kan ha formue, uten at de er utenfor målgruppen for tilskuddet.

Kommunene bør ikke benytte absolutte inntekts- grenser.

Kravet om at tilpasningen må være hensiktsmessig

Det skal vektlegges at medlem(mer) har behov for tilpasning for å kunne bli boende i boligen over tid. Dette betyr bl.a. at dersom husstanden ikke selv eier boligen, må det foreligge en langsiktig leieavtale, fortrinnsvis at leietaker kan bo i boligen til tilskuddet er avskrevet (10 år). En leieavtale som ikke er tidsbegrenset, og som mangler avtale om oppsigelse, må anses som en langsiktig leieavtale. Videre innebærer kravet at det bare gis tilskudd

til dekning av nødvendige utgifter. Hva dette innebærer må vurderes konkret.

Ønsker søker å gjøre endringer som ikke vurderes som nødvendig, må søker i sin helhet bekoste dette.

Tilpasningen må være hensiktsmessig og dekke behovene. I valg mellom flere ulike måter å løse behovet på, må kommunen bruke sitt faglige skjønn for å avgjøre hvilken tilpasning som skal velges og på den måten også hvilke utgifter som skal dekkes.

Tilskudd til eldre for å dekke et fremtidig behov for å bli boende i boligen, bør normalt bare gis til generelle tilpasningstiltak, som f.eks. etablere trinnfri adkomst og få alle nødvendige boligfunksjoner på ett plan. Dersom det ut fra konkret diagnose eller lignende, er klart at husstanden vil få særskilte tilpasningsbehov, kan kommunen vurdere å dekke flere tiltak.

Hvilke type utgifter kan det gis tilskudd til?

Det kan gis tilskudd til utgifter knyttet til spesialinnredning/spesialtilpasning/ombygging i forhold til tilrettelegging av både nye og eksisterende boliger, samt uteområder, som f.eks.:

- ▶ utvendig terrengarbeid der det er nødvendig for å bedre tilgjengeligheten
- ▶ spesialinnredning av kjøkken/bad
- ▶ forsterkning av bygningskonstruksjoner for å kunne tåle belastning fra heis eller andre

tekniske installasjoner

- ▶ påbygging/ombygging av bolig for å få alle nødvendige rom på ett plan
- ▶ utvidelse av døråpninger/rom/korridorer
- ▶ bytte av dører, inkludert branndører
- ▶ fjerning av terskler og terskelplater
- ▶ installering av eller tilrettelegging for velferdsteknologi som får boligen til å fungere bedre og forebygge behov for tjenester eller innleggelse i institusjon
- ▶ andre arbeider som er nødvendig for at personer med funksjonsnedsettelse fortsatt kan bo hjemme

I tillegg kan man også gi tilskudd til leie av prosjektleder/byggeleder eller annen faglig bistand ved ombygginger/tilpasninger.

For personer som har behov for omfattende ombygging eller tilpasning av bolig, kan det være en påkjenning både å innhente tilbud for arbeidene, være byggeleder gjennom en ombygging og samtidig håndtere hverdagen med nedsatt funksjonsevne eller funksjonshemmede barn. De færreste har bygningsmessig kompetanse og føler seg lite kvalifisert til å vurdere tilbudene og lede gjennomføring av ombygging/tilpasning. Resultatet blir da ofte at søker velger ikke å gjøre noe, eller at gjennomføring av tiltaket blir redusert til det aller mest nødvendige og ikke til en optimal løsning som vil fungere over tid.

En byggeleder vil kunne kvalitetssikre tilbudene og lede ombyggingen.

Hvilke boliger det kan gis tilskudd til?

Det kan gis tilskudd til:

- ▶ tilpasning av eid bolig
- ▶ tilpasning av leid privat bolig
- ▶ tilpasning av leid kommunal bolig

Tilskudd kan gis til helårsboliger som er egnet i forhold til behovet til tilskuddsmottaker. Hva som er en egnet bolig vil kunne variere. Det avgjørende kriteriet for kommunens vurdering, er om boligen vil fylle de behov som husstanden har for en trygg og godt tilpasset bolig.

Søknadsbehandling

Søknad om tilskudd til tilpasning behandles på bakgrunn av utfylt skjema HB 7.S.13 med nødvendige vedlegg. Ved søknader om tilskudd til tilpasning må saksbehandler vurdere:

- ▶ søkers behov for tilpasning av bolig
- ▶ om den omsøkte tilpasningen løser søkers behov
- ▶ alternative løsninger
- ▶ søkers økonomi, nå og på sikt
- ▶ aktuelle virkemidler
- ▶ støtte fra andre offentlige etater/forsikringsutbetalinger etc.
- ▶ andre forhold

Kommunen har innenfor sitt saksområde en alminnelig veiledningsplikt. Formålet med veiledningen skal være å gi søkeren adgang til å vareta sine interesser på best mulig måte. I forbindelse med veiledningen bør kommunen være klar over at husleieloven åpner opp for at leietaker, med utleiers godkjenning, kan gjennomføre tilpasninger som er nødvendig på grunn av nedsatt funksjonsevne. Godkjenning kan ikke nektes uten saklig grunn, [jf. husleieloven § 5-4.](#)

Kommunen skal følge forvaltningsloven og ulovfestet forvaltningsrett. Dette gjelder bl.a. krav om likebehandling, begrunnelse i vedtaket og adgangen til å klage på vedtaket.

Kommunen må også følge god forvaltningspraksis og sikre at det ikke utøves usaklig forskjellsbehandling (f.eks. mellom leietakere i kommunale utleieboliger og private utleieboliger). Tildeles tilskudd til personer som bor i utleieboliger skal det vurderes om det er rimelig at utleier dekker kostnadene helt eller delvis.

Det skal ikke gis høyere utmåling ved tilpasning av utleiebolig enn ved egen eid bolig.

Utmåling skal i utgangspunktet skje på bakgrunn av de føringer som fremkommer i retningslinjer og veileder.

Dersom kommunen har besluttet å behandle alle søknader om tilskudd til tilpasning av fremtidige behov samlet på slutten av året, må kommunen be- krefte mottagelse og gi søker tilbakemelding om når svar kan forventes, [jf. Forvaltningsloven § 11 a](#)

Dokumentasjon til søknaden

Søknadskjema gir nærmere informasjon om nød- vendig dokumentasjon. Kravet til dokumentasjon vil variere fra sak til sak alt etter søkers situasjon og hvor omfattende tilpasningen er.

Søknadskjema finner du på Husbanken.no.

Taushetsplikt og fullmakt

All saksbehandling av tilskudd til tilpasning er omfat- tet av Forvaltningslovens bestemmelser om taus- hetsplikt § 13 og Offentlighetsloven § 13. Saksbe- handleren har taushetsplikt overfor andre instanser og andre personer som ber om opplysninger i saken uten fullmakt fra søker. Kredittopplysninger kan innhentes når det er behov for utfyllende opplysnin- ger. Søker gir fullmakt til dette ved å skrive under på søknaden.

2.2 Tilskudd direkte fra Husbanken

Omtales ikke i denne veilederen.

Informasjon finnes på Husbanken.no.

2.3 Øvrige vilkår

Tilsagn/vedtak om tilskuddsmidler fortsetter at det er tilgjengelige budsjettmidler. Husbanken tildeler som hovedregel tilskudd en gang i året etter søknad fra kommunen. Det er viktig at kommunen så langt det er mulig har oversikt over behovet for tilskudds- midler.

Fra 2016 kan kommunene overføre mellom tildelte midler på tilskudd til etablering og tilskudd til tilpas- ning. Kommunene får dermed økt handlingsrom i forvaltningen av disse tilskuddene. Dette gir kommu- nene god anledning til å målrette tilskuddsbruken til lokale behov.

Kommunen kan ikke overføre ubrukte tilskudds- midler som ble bevilget før 2016. Disse midlene må benyttes til det opprinnelige formålet de ble gitt til. Det er derfor svært viktig at kommunene har oversikt over hva som ble overført til 2016 på de forskjellige formålene.

Kommunene skal kunngjøre tilskuddet og oppfordre aktuelle søkere til å ta kontakt. Dette bidrar til at kommunen har bedre oversikt over sakene før de begynner å tildele midler. Dersom det er knapphet på tilskuddsmidler må kommunene prøve å forvalte tilskuddet slik at prioriterte grupper og de med størst behov prioriteres.

3. Utmålingsregler

a. Tilskudd til enkeltpersoner fra kommunen:

Størrelsen på tilskuddet gis ut fra en helhetsvurdering av behov og muligheter for støtte fra andre offentlige støtteordninger.

Ved tilpasning av utleieboliger skal det vurderes om det er rimelig at utleier bærer kostnadene helt eller delvis (tilskudd gis ikke til utleier).

Hvor stor andel av tilpasningsutgiftene skal dekkes av tilskudd?

Dersom husstanden er i målgruppen for tilskudd, tilpasningen er hensiktsmessig, det er klart hva tilpasningen vil koste og den aktuelle husstanden skal prioriteres, blir spørsmålet hvor stort tilskudd som skal gis.

Tilskuddsutmåling handler om å bestemme hvor stor andel (%) av de utgifter kommunen har vurdert som nødvendig som skal dekkes av tilskudd. Kommunen skal også vurdere om kostnadene ved tilpasningen kan dekkes av startlån eller av en kombinasjon av startlån og tilskudd.

Søker skal ikke ha dekning av de samme utgiftene fra ulike offentlige etater, og det må derfor først avklares om noen av de utgiftene det søkes om tilskudd til, kan dekkes av andre støtteordninger.

Dersom det er knapphet på tilskuddsmidler må kommunen forvalte tilskuddet slik at prioriterte grupper og de med størst behov prioriteres (se punkt 4).

Dersom det finnes tilgjengelige midler bør utgangspunktet være at alle i målgruppen får dekket mest mulig av sine utgifter. Med nok midler er det ingen ting i veien for å tildele 100 % tilskudd til husstander som har begrenset evne til selv å klare utgiftene.

Har husstanden normalt god økonomi og er vurdert å være i målgruppen, blir det en konkret vurdering om kommunen har tilgjengelige midler det enkelte år som er avgjørende for om det gis tilskudd.

Finnes det tilgjengelig tilskuddsmidler etter at de som blir prioritert har fått tildelt midler, kan det vurderes tilskudd også til denne gruppen. Dette gjelder også om husstanden etter tilpasningen fortsatt har en fornuftig reserve igjen. Det å ha litt reserve er ofte nødvendig for alle, og det oppleves som en trygghet. Hva som er en fornuftig reserve må vurderes i hvert enkelt tilfelle - hva er husstandens behov? Bor familien eksempelvis i et gammelt hus eller har en gammel bil, vil det kunne komme store

utgifter om tak må skiftes eller ny bil kjøpes.

Kommunen skal ikke fordele tilskuddet jevnt ut over til de som har søkt.

Kommunen må prioritere hvem som skal få tilskudd og deretter må det utmåles tilskudd basert på behovene, dvs. at husstander med størst behov for hjelp fra det offentlige for å klare utgiftene, gis mest.

Tilskudd til tilpasning er ikke en rettighetsbasert ordning, og dersom kommunen eksempelvis vurderer det slik at en familie med stort tilpasningsbehov og dårlig økonomi skal gis 100 % utmåling med den konsekvens at ingen andre tildeles tilskudd det året, så er det ingen ting i veien for en slik løsning.

Hvordan vurdere husstandens mulighet til selv å bekoste tilpasningen?

Det er viktig å merke seg at det er husstandens økonomiske situasjon, etter at tilpasningstiltaket er gjennomført og en lengre periode etter det, som skal vurderes. Utgangspunktet for vurderingen blir husstandens inntekter ikke bare i dag, men også på sikt. For eldre må det tas med i vurderingen at de vil få ikke ubetydelig reduserte inntekter når de blir pensjonister. Familier med funksjonshemmede barn kan få inntektsbortfall som følge av at mor eller far må jobbe redusert for å ivareta barnet. En funksjonsnedsettelse kan medføre helt eller delvis overgang til trygd med påfølgende inntektsnedgang

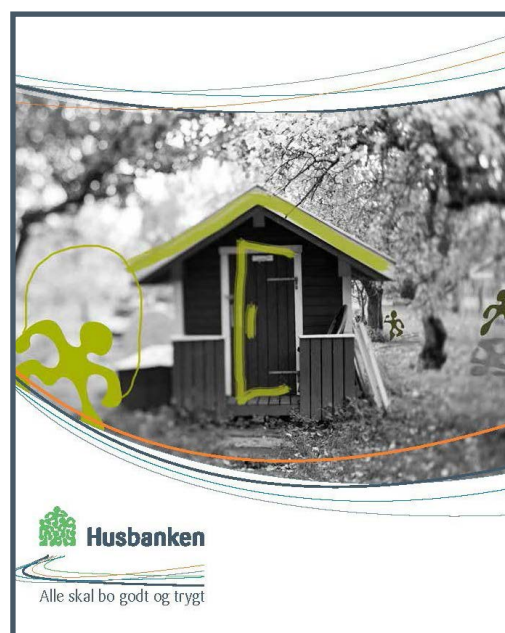
osv.

Husstandens inntekt kan ikke alene danne grunnlag for vurderingen av husstandens evne til å selv å betale for tilpasningen. Det er like viktig å se hen til hvilke utgifter husstanden har. En husstand med mange barn vil ofte ha langt større livsoppholdsutgifter enn en enslig eldre. Utgifter til bil, medisiner, behandlinger, bolig og boliglån etter tilpasningen etc trekkes inn.

Dersom søker selv er i stand til å fremlegge et dokumentert månedsbudsjett og en oversikt over gjeld og formue, vil det danne et godt utgangspunkt for vurderingen.

Til hjelp i vurdering av betjeningsevne anbefales:

["Veileder til startlån" - HB 7.C.17, punkt 2.](#)

Utover tilskudd til tilpasning kan også øvrige lån og tilskuddsordninger vurderes. Tilskudd til utredning-

og prosjektering, bostøtte, tilskudd til etablering og grunnlån/startlån er også aktuelle virkemidler. NAV Hjelpemiddelsentrals med tilskudd i stedet for hjelpemiddel kan også i noen tilfelle være aktuell. Se kortinformasjon om øvrige ordninger på side 18. Mer informasjon på [Husbanken.no](https://husbanken.no).

4. Prioriteringer

Tilskuddsmidler skal fordeles ut fra bolig- og bygningspolitiske prioriteringer gitt av departementet og føringer fra Husbanken.

Kommunen kan behandle søknadene på det tidspunkt som er hensiktsmessig for å kunne gjøre gode prioriteringer.

Ved vidertildeling av tilskudd fra kommunen prioriteres søknader fra personer som har et foreliggende behov for tilpasning av boligen på grunn av nedsatt funksjonsevne. Barnefamilier har høy prioritet.

Familier med funksjonshemmede barn skal være høyt prioritert ved tildeling av tilskudd. Det er videre klart at de søkere som har et foreliggende behov skal prioriteres foran de som ønsker å tilrettelegge for et fremtidig behov. Blant de med et foreliggende behov

skal de som har størst behov, dvs. der tilpasningen er mest nødvendig, prioriteres.

Søknadene bør prioriteres i følgende

rekkefølge:

1. Familier med funksjonshemmede barn og foreliggende behov.
2. Husstander med foreliggende behov og svak økonomi
3. Husstander med foreliggende behov og normal/god økonomi
4. Husstander som ønsker å tilrettelegge for fremtidig behov

Med tanke på prioritering kan det være vanskelig å vurdere søknader om tilskudd tidlig i året. På den annen side er det uheldig om saker blir liggende for lenge uten at de blir behandlet. Kommunen må derfor finne en fornuftig balanse.

[Retningslinjene](#) åpner for at saker kan behandles i den rekkefølge og på det tidspunkt som er hensiktsmessig for å kunne gjøre gode prioriteringer.

Husbanken anbefaler følgende saksbehandlingsrekkefølge:

- ▶ Søkere i prioriteringskategori 1 og 2 behandles fortløpende gjennom året evt. i flere bolker gjennom året.
- ▶ Søkere i kategori 3 og 4 behandles samlet mot slutten av året.

[Retningslinjene](#) åpner for at saker kan behandles samlet på slutten av året. En slik utsettelse av søknadsbehandlingen bør primært skje for saker man ikke ser for seg at det blir tilskuddsmidler igjen til eller hvor det er usikkert om søknaden bør prioriteres. Dette antas å ville lette kommunes saksbehandling. Søker må få brev om at søknaden er mottatt og med forventet behandlingstid.

5. Sikkerhet

Det kreves som hovedregel pantsikkerhet for eventuelt krav om tilbakebetaling av tilskudd til enkeltpersoner som er videretildelt fra kommunen, se punkt 8.

Tilskudd på inntil kr 40.000 og tilskudd til leietakere gis uten sikkerhet.

Kommunen må selv sørge for nødvendig sikkerhet.

Kommunen må utstede en tilskuddsavtale som skal undertegnes av søker.

Eksempler på slike avtaler finner du i denne veilederen og på Husbanken.no (søk på "tilskuddsavtale").

6. Utbetaling av tilskuddet

Tilskuddet kan utbetales i takt med fremdrift eller i sin helhet når boligen er overtatt/prosjektet er ferdigstilt/utbedringen er gjennomført, tilfredsstillende sikkerhet er etablert og søker har dokumentert at kostnadene er påløpt og fakturert.

I tilpasningssaker der byggmester eller annen fagperson krever betaling i forhold til fremdrift, vil det være vanskelig for mange søker å forskuttere tilskuddet. Dette kan bidra til at noen ikke har råd til å tilpasse boligen, selv om de har tilsagn om 100 % finansiering av arbeidene. Husbanken anbefaler delutbetaling i henhold til fremdrift av byggearbeidene.

7. Avskrivning av tilskuddet

Tilskudd til tilpasning for enkeltpersoner avskrives med 10 prosent per fullført år fra utbetalingsdatoen. Bevilget tilskudd under kr 40 000 og tilskudd til leietaker avskrives umiddelbart

Tilskudd til leietaker avskrives umiddelbart også når tilskuddet overstiger kr. 40.000.

8. Krav om tilbakebetaling

Husbanken skal kunne innhente og kontrollere opplysninger som brukes i forbindelse med tildeling og etterfølgende rapportering.

Tilskuddet kan kreves tilbakebetalt helt eller delvis dersom forutsetningene for tildelingen ikke overholdes. Det kan fastsettes en tidsramme for videretildeling av innvilget tilskudd.

Overdras boligen til nye eier i tilskuddets avskrivingsperiode, vil gjenstående tilskudd bli krevd tilbakebetalt, eventuelt gjøres om til rente og avdragspliktig lån. I særlige tilfeller, f.eks. ved salg av bolig som fører til tap, kan kravet om tilbakebetaling av tilskudd frafalles.

Hvis kommunen har innvilget tilskuddet og tilskuddsmidler tilbakebetales, tilbakeføres de til den rammen som kommunen disponerer. Det forutsettes at midlene blir fordelt på nytt i samsvar med foremålet for ordningen.

9. Klageadgang

9.1 Husbankens vedtak og avgjørelser

Det er ikke klageadgang på Husbankens avgjørelse om tilskudd til kommuner for videretildeling til enkeltpersoner.

Det er klageadgang på Husbankens vedtak om tilskudd til enkeltpersoner for utredning og prosjektering av boliger som skal dekke spesielle behov.

Klagen må være skriftlig og sendes det kontor i Husbankens som har truffet vedtaket. Klagen må begrunnes og skal nevne det vedtaket det klages over og hvilke endringer som ønskes. Klagefristen er tre uker fra underretning om vedtaket er kommet fram. Hvis klagen ikke gis medhold, sendes den til en uavhengig klagenemd som er oppnevnt for husbanksaker.

9.2 Kommunes vedtak

Kommunens vedtak skal være skriftlig og må inneholde opplysninger om klageadgang på kommunale vedtak. Det kan klages på tildeling, utmåling, avvisning og avslag på tilskudd etter forvaltningslovens regler. Klagen skal sendes kommunen.

[Reglene for klage finner du i forvaltningsloven §§ 29 – 34 og § 18.](#)

Vi gjør oppmerksom på at søker har rett til å se sakens dokumenter. Kommunens vedtak må inneholde opplysninger om tilskuddsbeløp, hva tilskuddet skal benyttes til, klageadgang og eventuelt andre forhold av betydning for tilskuddet.

10. Andre bestemmelser

10.1 Retningslinjer gjelder for alle avgjørelser om tilskudd

Retningslinjene gjelder for alle avgjørelser og rutiner for administrering av ordningen.

Husbankens administrasjon fastsetter utfyllende bestemmelser og rutiner for administrering av ordningen.

10.2 Rapportering - tilskudd som er gitt til kommunene for videretildeling

Kommuner som ikke bruker StartSak skal rapportere forløpende på alle utbetalinger og avslag i StartRap. Saker som saksbehandles i StartSak rapporteres automatisk.

Husbanken skal kunne hente inn og kontrollere opplysninger som brukes i forbindelse med tildeling og etterfølgende rapportering. Manglende rapportering kan føre til at kommunen ikke får tildelt tilskudd påfølgende år. Husbanken kan også avslå eller redusere tilskuddet dersom kommunen har igjen midler når ny søknad om videretildelingsmidler skal behandles.

10.3 Behandling av personopplysninger

Kommunen er selv ansvarlig for å oppfylle lovpålagte krav knyttet til egen behandling av personopplysninger.

Dersom kommunen ikke benytter Husbankens søknadsskjema [HB 7.S.13 eller HB 7.S.13 (N)], må kommunen på annen måte sørge for at søker får den informasjonen og gir slike samtykker som fremgår i punkt 9 «Underskrift søker» i Husbankens søknadsskjema.

Kommuner som ikke benytter Husbankens skjema, må sørge for at søker får tilsvarende informasjon og gir samtykke jfr. Husbankens søknadsskjema.

Teksten på søknadsskjemaet som er relevant for tilskudd til tilpasning er som følger:

«Husbanken og kommunen trenger mange opplysninger for å behandle søknaden din/deres. Alle som behandler opplysninger om deg/dere har taushetsplikt.

Ved søknad om tilskudd til tilpasning, kan det være aktuelt å innhente opplysninger fra NAV og Hjelpemiddelsentralen samt helsepersonell.

Opplysninger om deg/dere vil bli utlevert til Husbanken for bruk i statistikk, rapportering og eventuelt forskning. I forbindelse med forskningsprosjekter kan det forekomme at opplysningene blir utlevert og/ eller koblet med opplysninger i andre offentlige registre. Du kan lese mer om Husbankens behandling av personopplysninger på www.husbanken.no.

Opplysningene om deg/dere vil bli lagret også etter at kundeforholdet er opphørt jfr. arkivloven.

Du kan be om å få se de opplysninger kommunen og Husbanken har registret om deg. Du kan også kreve at vi retter opplysninger som er feil.

Jeg/vi bekrefter at opplysningene i skjemaet er riktige og fullstendige. Jeg/vi gir kommunen fullmakt til å innhente opplysninger, også taushetsbelagte, som er nødvendige for å behandle søknaden.

Hvis det skjer endringer som kan ha betydning for behandling av søknaden, plikter jeg/vi å melde fra om det.»

Boligrådgivning

Boligrådgivning er også et viktig virkemiddel. Husbanken og NAV Hjelpemiddelsentralen anbefaler at kommunen etablerer et tverrfaglig team som arbeider tett i boligsaker. Teamet bør være sammensatt av boligkonsulent med kunnskap om Husbankens virkemidler og privatøkonomi, ergoterapeut/fysioterapeut og en fagperson med bygningsteknisk bakgrunn.

Teamet bør forankres i kommunens administrative ledelse og bør kunne ta kontakt med andre i kommunen dersom de anser det som nødvendig. Ett av medlemmene i teamet bør fungere som kontaktperson for bruker.

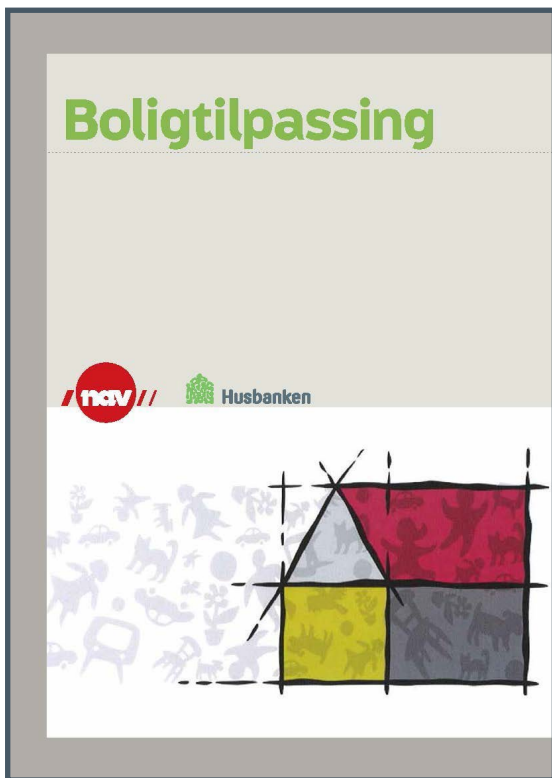
[Se informasjon på Veiviseren.no.](http://www.veiviseren.no)

Heftet Boligtilpasning

Vi anbefaler kommunen å lese heftet

”Boligtilpasning” der roller, ansvar, samarbeid, rådgiving og finansiering i forbindelse med tilrettelegging av bolig blir omtalt og utdypet.

[Heftet Boligtilpasning](#) er utviklet i samarbeid mellom Nav og Husbanken.

Øvrige økonomiske virkemidler

Husbanken, kommunen og NAV Hjelpemiddelsentralen har ulike tilskuddsordninger som kan benyttes ved tilpasning av bolig. På side 22 og 23 følger en opplisting (se oversikt virkemiddel) av hvilken etat som innvilger tilskuddet, kort omtale og økonomisk ramme/vilkår for virkemiddelet.

I tillegg kan grunnlån og startlån benyttes.

Eksempler

På side 22 og 23 finner du tre eksempler på tilskuddsutmåling. På slutten av denne veilederen finner du budsjettutmåling for hver av eksemplene.

Oversikt over andre økonomiske virkemiddel

Virkemiddel	Omtale	Økonomisk ramme/vilkår
Tilskudd til utredning fra Husbanken.	Tilskuddet gis til personer med nedsatt funksjonsevne og andre som har behov for tilrettelegging av eksisterende boliger. Tilskudd til utredning kan gis til enkle undersøkelser av bolig og uteområder, beskrivelser av den tekniske tilstanden på boligen, arealbehov, muligheter og begrensninger og økonomisk overslag. Utredning skal utføres av fagkyndig.	Husbanken kan dekke utgifter til utredning med inntil kr 20 000 per sak. Tilskuddet gis i hovedsak til eksisterende boliger.
Tilskudd til prosjektering fra Husbanken.	Tilskuddet gis til personer med nedsatt funksjonsevne og andre som har behov for tilrettelegging av boligen. Tilskudd til prosjektering kan gis til dekning av kostnader, til faglig bistand til prosjektering, det vil si til arkitektonorar eller lignende. Søker velger selv fagkyndig, men prosjektering av boligen og eventuell utredning i forkant må skje i forståelse med ergoterapeut/ boligkonsulent i kommunen. Prosjektering skal utføres av fagkyndig.	Husbanken kan dekke utgifter til prosjektering med inntil kr 20 000 per sak. Tilskuddet kan gis til både nye og eksisterende boliger. Det kan i særskilte tilfeller gis høyere tilskudd. I tilfeller hvor tilskudd går ut over standardsatsene, skal søkers økonomi vurderes.
Tilskudd i stedet for heis, løfteplattform, trappeheis og/eller rampe fra Nav Hjelpemiddelsentralen	Tilskuddet skal brukes for å løse brukers forflytningsproblemer i eksisterende bolig. Tilskudd gis til brukere som er berettiget til trappeheis løfteplattform, og/eller rampe i henhold til lov om folketrygd. Tilskuddet skal i større grad gi bruker alternative valgmuligheter enn dagens ordning. Ordningen erstatter ikke eksisterende ordninger fra Husbanken og kommunen og skal inngå i en felles "kasse" sammen med disse midlene.	Utbetaling forutsetter at hjelpemidlet (trappeheis, løfteplattform og/eller rampe) ikke blir installert. Tilskuddet skal ikke overstige hjelpemidlets kostnad. Tilskuddet skal ikke inngå i "brukers egenkapital".
Startlån fra kommunen	Startlån er til personer som har varige problemer med å etablere seg i egen bolig og til vanskeligstilte som har behov for å kunne bli boende i boligen. Startlån kan også gis til utbedring av bolig. Barnefamilier er høyt prioritert ved tildeling av startlån. Man kan søke elektronisk på Husbanken.no	Kommunen kan bruke startlånet til å fullfinansiere kjøpet eller som toplån der det private eller Husbanken gir grunnfinansiering. Som prinsipp kan kommunen legge til grunn at jo mer vanskeligstilt husstanden er, jo større andel av finansieringen bør være startlån. For særlig vanskeligstilte husstander kan startlånet brukes i kombinasjon med tilskudd til etablering. Dette er tilfeller der husstanden ikke klarer å betjene et tilstrekkelig stort startlån, når mulighetene for fast rente og lang nedbetalingstid er godt nok utnyttet.

Oversikt over andre økonomiske virkemidler

Virkemiddel	Omtale	Økonomisk ramme/vilkår
Tilskudd til etablering fra kommunen	<p>Tilskuddet skal bidra til at husstander med svak økonomi blant personer med nedsatt funksjonsevne, sosialt vanskeligstilte, flyktninger, eldre og unge i etableringsfasen skal få nøkterne og egnede boliger. Barnefamilier skal være høyt prioritert fra kommunene.</p> <p>Tilskuddet er til oppføring, kjøp og refinansiering av bolig og gis som oftest i kombinasjon med lån. Tilskuddet kan også gis til utbedring av bolig som er nødvendig for at boligen fortsatt skal være beboelig og egnet for beboer over tid.</p> <p>Man kan søke elektronisk på Husbanken.no</p>	<p>Tildeling fra kommunene gis etter en økonomisk behovsprøving.</p> <p>Det vil bli lagt vekt på at husstandens situasjon er av varig karakter.</p> <p>Nivået på tilskuddet vurderes ut fra en helhetsvurdering av behov og muligheter for støtte fra andre offentlige støtteordninger.</p>
Grunnlån fra Husbanken	<p>Grunnlån kan benyttes til bygging av nye boliger og utbedring av brukte boliger. Grunnlån kan unntaksvis gis til kjøp og utbedring av brukt bolig.</p> <p>Grunnlån kan også gis til spesialtilpasning av boliger for personer med nedsatt funksjonsevne og andre som har behov for dette.</p> <p>Med spesialinnredning/spesialtilpasning menes:</p> <ul style="list-style-type: none"> • spesialinnredning av kjøkken/bad • forsterking av bygningskonstruksjoner for å kunne tåle belastning fra heis eller andre tekniske installasjoner • annet arbeid som etter dokumentasjon fra lege, ergoterapeut eller andre fagpersoner er nødvendige for den funksjonshemmede. 	<p>Ved utbedring kan grunnlån utgjøre inntil 100 % av de utbedringskostnadene som Husbanken godkjenner. Det er likevel en forutsetning at samlet lånebelastning ikke overstiger 90 % av antatt omsetningsverdi etter utbedring.</p>
Bostøtte	<p>Bostøtten skal hjelpe husstander med lave inntekter og høye boutgifter til å etablere seg og bli boende i bolig.</p> <p>Alle som er over 18 år kan søke bostøtte med unntak av studenter uten barn og personer i førstegangstjeneste/ siviltjeneste.</p> <p>Du kan også søke dersom du er student og studiet ditt er et ledd i et offentlig program for arbeidskvalifisering, for eksempel yrkesrettet attføring. Er du under 18 år og har egne barn, kan du også søke.</p> <p>Man kan søke elektronisk på Husbanken.no</p>	<p>Forholdet mellom boutgifter og inntekter for husstanden avgjør om det bevilges bostøtte og hvor stor bostøtten blir.</p>

Husbanken presiserer at dette bare er eksempler på vurderinger. Dersom det finnes tilgjengelig budsjettmidler er det ingen ting i veien for å gi mer i tilskudd. Tilsvarende kan det gis mindre i tilskudd dersom det er mange søknader som bør prioriteres.

Eksempel 1

Per og Kari er gift og har tre barn, hvorav det ene, Bjarne, er funksjonshemmet. Familien har behov for tilpasning av boligen sin for at Bjarne, som sitter i rullestol, skal kunne fungere i hjemmet.

Utgiftene til nødvendig tilpasning er kostnadsberegnet til kr 250 000.

Per er i full jobb, men på grunn av familiesituasjonen har Kari redusert stilling. Per har en inntekt lik gjennomsnittsinntekten i Norge med kr 486 000. Kari tjener kr 300 000.

På grunn av Bjarnes situasjon, boligens beliggenhet og behov for oppfølging til behandlings osv. har familien behov for to biler.

Behandlingsutgiftene, medisiner og transportkostnader i den forbindelse koster familien ca. kr 2 000 per måned.

Familien eier sin egen bolig og har månedlige låneutgifter. I tillegg har familien arvet en hytte etter Karis foreldre. Denne hytten er gjeldfri.

Resultat:

Søker er i målgruppe og utbedringen er vurdert som hensiktsmessig.

Arbeidende er kostnadsberegnet til kr 250 000,-. Månedsbudsjett viser kr 19,- i overskudd og vår vurdering er at husstanden ikke har ytterligere låneevne.

Tilskudd kr 250 000,- anbefales.

Se vedlagte budsjett.

[Nøkkeltall fra statistisk sentralbyrå](#)

Eksempel 2

Enkefru Olsen, 72 år god pensjon, (kr 240 000,- pr år) Formue i form av bankinnskudd kr 150 000. Hun har ikke bil. Helsen er redusert og hun har behov for å tilpasse bad og fjerne terskler i hele leiligheten. Arbeidene er kostnadsberegnet til kr 300 000,-.

Søker er i målgruppen og utbedringen er vurdert som hensiktsmessig. Søker ønsker å bo hjemme lengst mulig. Noe som også er god samfunnsøkonomi.

Ved utmåling av tilskudd er det laget budsjett som viser et lite månedlig overskudd.

Søker har formue, der det anbefales at hun beholder kr 100 000 til andre uforutsette utgifter. Jfr. pkt. 3 og at hun bruker kr 50 000 av formue/bankinnskudd.

Begrunnelsen for dette er at hun bor i borettslagsleilighet og de tyngste vedlikeholdsutgiftene betales over husleien.

Tilskudd kr 250 000 anbefales.

Se vedlagte budsjett.

Eksempel 3

Familien Andersen består av to voksne og to barn, hvorav et barn er funksjonshemmet og har behov

for omfattende spesialtilpasning av flere funksjoner i boligen. Familien bor i selveid enebolig og har boliggjeld på kr 4 000 000,-, billån kr 200 000,- og studiegjeld kr 200 000,-.

Lønnsinntekter for herr Andersen er kr 600 000,-.

Fru Andersen har redusert sin stilling for å ivareta det funksjonshemmede barnet og har arbeidsinntekt kr 240 000,- og omsorgslønn kr 24 000,-.

Utbedringsarbeidet er kostnadsberegnet til kr 1 500 000,-.

Resultat:

Søkerne er i målgruppen og barnet vil ha varig behov for pleie, tilsyn, tilrettelegging og avlastning. Det er et sterkt ønske at barnet fortsatt kan bo hjemme. Ved vurdering av den økonomiske situasjonen har vi lagt til grunn at familien tar låneopptak kr 1 000 000,- og får tilskudd på kr 500 000,-. Budsjettet viser da et underskudd kr 2 649,-. Underskuddet vil bli rettet opp av skattelette etter låneopptak. I tillegg kan kommunen tilby refinansiering av eksisterende lån med lengre løpetid en normalt, samt fastrente, for å minske underskuddet på budsjettet.

Tilskudd kr 500 000,- anbefales.

Se vedlagte budsjett.

Månedsbudsjett

Inntekter pr. måned

(bruk TAB for å hoppe mellom felt)

Brutto lønnsinntekt	kr	65 500
Pensjons-/trygdeinntekt	kr	
Barnetrygd for	3 barn	kr 2 910
Barnebidrag (mottatt)	kr	
Leieinntekt bileilighet (overført fra Boliglån)	kr	0
Bostøtte	kr	
Andre inntekter	kr	
Samlet bruttoinntekt pr. mnd		68 410
Skattetrekk (beregn dette hos www.skatteetaten.no)	kr	16 375 *3)
Nettoinntekt		52 035

Utgifter pr. måned

Boutgifter	Anslag pr. år	Beløp pr. mnd
Kommunale avgifter	15 000	kr 1 250
Bolig-/innboforsikring	12 000	kr 1 000
Strøm	20 000	kr 1 667
Vedlikehold bolig	8 000	kr 667
Husleie / fellesutgifter	0	kr 0
Legg inn lån i Boliglån fanen		
	Beløp	Rentesats
Husbanken	3 000 000	6,25 %
	0	0
	0	0
Sum boutgifter		23 085
Andre utgifter		Beløp pr. mnd
Barnehage, SFO	kr	
Barnebidrag (betalt)	kr	
EKSTRA Transportutgifter	kr	2 200
Sum		2 200
Andre lån	Beløp	
Studielån	kr	
Forbrukslån	kr	
Sum andre lån	kr	0
Total lånebelastning	kr	3 000 000
Sum utgifter	kr	25 285

Resultat før forbruksutgifter
26 750

29. mars 2017

Utskrevet 29.03.2017

Resultat før forbruksutgifter (overført)
26 750

Beregning av forbruksutgifter pr. måned:

	Under 10 år	Over 10 år	Voksne
Ant. barn og voksne	1	2	2
Mat og drikke	1 384	4 666	5 030
Klær og sko	527	1 326	1 630
Helse og hygiene	247	750	1 250
Lek og fritid	530	2 150	2 360
Reiseutgifter	207	690	1 380
Sum pr. gruppe	2 895	9 582	11 650
Redusert med antatt stordriftsfordel			-4 825
Sum personlige utgifter			19 302
Andre husholdsutgifter	5 person(er)		
Andre dagligvarer	640		
Husholdsartikler	660		
Møbler	720		
Mediebruk og fritid	2 300		
Bilkostnader	3 110	☐ Har ikke bil	
Sum husholdsutgifter			7 430
Familiens forbruksutgifter pr. måned			26 732

Satsene brukt over er en forenklet versjon av SIFO-2016 satsene

Versjon 05.04.16

Overskudd etter SIFO-budsjettet
19
OBS !

*3) Har du ikke boliglån fra før vil låneopptaket medføre at du vil få en skatte-reduksjon på inntil 3737 pr. mnd. første år.
Har du boliglån fra før, må du beregne hvor mye mer/mindre renter du kommer til å betale, og trekke fra 24% av rentene i skatten du betaler.

Navn: **Revidert eksempel 2**

Månedsbudsjett

Inntekter pr. måned

(bruk TAB for å hoppe mellom felt)

Brutto lønnsinntekt	kr	20 000
Pensjons-/trygdeinntekt	kr	
Barnetrygd for	barn	kr 0
Barnebidrag (mottatt)	kr	
Leieinntekt bileilighet (overført fra Boliglån)	kr	0
Bostøtte	kr	
Andre inntekter	kr	
Samlet bruttoinntekt pr. mnd		20 000
Skattetrekk (beregn dette hos www.skatteetaten.no)	kr	4 500
Nettoinntekt		15 500

Utgifter pr. måned

Boutgifter	Anslag pr. år	Beløp pr. mnd		
Kommunale avgifter	kr	0		
Bolig-/innboforsikring	1 500	kr 125		
Strøm	15 000	kr 1 250		
Vedlikehold bolig	4 000	kr 333		
Husleie / fellesutgifter	48 000	kr 4 000		
Legg inn lån i Boliglån fanen				
	Beløp	Rentesats		
		År		
		mnd. beløp 1.år		
Husbanken	0	5,00 %	30	kr
	0		0	kr
	0			kr
Sum boutgifter				5 708
Andre utgifter				
				Beløp pr. mnd
Barnehage, SFO	kr			
Barnebidrag (betalt)	kr			
	kr			
Sum				0
Andre lån				
	Beløp			
Studielån	kr			
Forbrukslån	kr			
	kr			
Sum andre lån				0
Total lånebelastning	kr	0		
Sum utgifter	kr			5 708

Resultat før forbruksutgifter 9 792

29. mars 2017

Resultat før forbruksutgifter (overført) 9 792

Beregning av forbruksutgifter pr. måned:

	Under 10 år	Over 10 år	Voksne
Ant. barn og voksne			1
Mat og drikke			2 515
Klær og sko			815
Helse og hygiene			625
Lek og fritid			1 180
Reiseutgifter			690
Sum pr. gruppe	0	0	5 825
Redusert med antatt stordriftsfordel			0
Sum personlige utgifter			5 825
Andre husholdsutgifter 1 person(er)			
Andre dagligvarer	240		
Husholdsartikler	360		
Møbler	350		
Mediebruk og fritid	2 060		
Bilkostnader		☒ Har ikke bil	
Sum husholdsutgifter			3 010
Familiens forbruksutgifter pr. måned			8 835

Satsene brukt over er en forenklet versjon av SIFO-2016 satsene

Versjon 05.04.16

Overskudd etter SIFO-budsjettet 957
OBS !

Månedsbudsjett

Inntekter pr. måned

(bruk TAB for å hoppe mellom felt)

Brutto lønnsinntekt	kr	70 000
Pensjons-/trygdeinntekt	kr	2 000
Barnetrygd for 2 barn	kr	1 940
Barnebidrag (mottatt)	kr	
Leieinntekt bileilighet (overført fra Boliglån)	kr	0
Bostøtte	kr	
Andre inntekter	kr	
Samlet bruttoinntekt pr. mnd		73 940
Skattetrekk (beregn dette hos www.skatteetaten.no)	kr	18 000 *3)
Nettoinntekt		55 940

Utgifter pr. måned

Boutgifter	Anslag pr. år		Beløp pr. mnd
Kommunale avgifter	10 000	kr	833
Bolig-/innboforsikring	6 000	kr	500
Strøm	15 000	kr	1 250
Vedlikehold bolig	4 000	kr	333
Husleie / fellesutgifter		kr	0
Legg inn lån i Boliglån fanen			
	Beløp	Rentesats	År
Privat bank	4 000 000	5,00 %	30
Startlån	1 000 000	6,25 %	30
	0		
Sum boutgifter			30 607
Andre utgifter			
			Beløp pr. mnd
Barnehage, SFO		kr	2 700
Barnebidrag (betalt)		kr	
		kr	
Sum			2 700
Andre lån			
	Beløp		
Studielån	200 000	kr	1 500
Forbrukslån	200 000	kr	3 500
		kr	
Sum andre lån		kr	5 000
Total lånebelastning	kr	5 400 000	
Sum utgifter	kr		38 307

Resultat før forbruksutgifter
17 633

29. mars 2017

Utskrevet 29.03.2017

Resultat før forbruksutgifter (overført)
17 633

Beregning av forbruksutgifter pr. måned:

	Under 10 år	Over 10 år	Voksne
Ant. barn og voksne	2		2
Mat og drikke	2 768		5 030
Klær og sko	1 054		1 630
Helse og hygiene	494		1 250
Lek og fritid	1 060		2 360
Reiseutgifter	414		1 380
Sum pr. gruppe	5 790	0	11 650
Redusert med antatt stordriftsfordel			-3 488
Sum personlige utgifter			13 952
Andre husholdsutgifter 4 person(er)			
Andre dagligvarer	550		
Husholdsartikler	600		
Møbler	610		
Mediebruk og fritid	2 300		
Bilkostnader	2 270	☐ Har ikke bil	
Sum husholdsutgifter			6 330
Familiens forbruksutgifter pr. måned			20 282

Satsene brukt over er en forenklet versjon av SIFO-2016 satsene

Versjon 05.04.16

Underskudd etter SIFO-budsjettet
-2 649
OBS !

*3) Har du ikke boliglån fra før vil låneopptaket medføre at du vil få en skatte-reduksjon på inntil 5230 pr. mnd. første år.
Har du boliglån fra før, må du beregne hvor mye mer/mindre renter du kommer til å betale, og trekke fra 24% av rentene i skatten du betaler.

Tilskuddsavtale – tilskudd til tilpasning

Saksnr.:

Utskriftsdato: \$

Undertegnede \$, f.nr. \$/org.nr. \$,

erkjenner å motta tilskudd fra \$ kommune på

kr \$,- (tall) \$ (bokstaver).

Avskrivning

Tilskudd til tilpasning avskrives med 10% pr. fullførte år (12 måneder) fra utbetalingsdato.

Pantsettelseserklæring/Sikkerhet

De forpliktelser, med tillegg av eventuelle renter, provisjon og omkostninger, som tilskuddsmottageren(e) har eller måtte få overfor kommunen i.h.t. dette gjeldsbrevet/ tilskuddsavtale sikres med pantedokument på kr \$,- med pant i gnr. \$ bnr. \$ i \$ kommune.

Pantedokumentet skal ha \$. prioritet.

Sikkerheten gjelder for krav om tilbakebetaling av tilskuddet i henhold til vilkårene i bevilgningsbrevet/ vedtaket og denne avtalen.

Vilkår for tilskuddet

- Boligen(e) skal disponeres etter vilkårene i vedtaket og denne avtalen i minst 10 år fra utbetalingsdato.
- Boligen(e) må til enhver tid brukes som helårsbolig av tilskuddsmottager.
- Boligen(e) kan ikke overdras eller disponeres av annen person/husstand.
- Tilskuddsmottaker plikter å sørge for forsvarlig stell og vedlikehold av eiendommen slik at kommunens sikkerhet ikke reduseres.

Kommunen kan kreve å få tilbakebetalt den delen av tilskuddet som ikke er avskrevet, hvis vilkårene for tilskuddet ikke overholdes. Herunder om eiendommen går tapt eller blir skadet ved en tilfeldig begivenhet slik at pantesikkerheten blir vesentlig forringet. Kommunen kan i særlige tilfeller bestemme at krav om tilbakebetaling av tilskudd kan omgjøres til rente- og avdragspliktig lån.

Kommunen har rett til å kreve tilbakebetaling av hele tilskuddet – også tilskudd som er avskrevet- dersom det er gitt uriktige eller ufullstendige opplysninger til kommunen. Forutsetningen er at tilskuddsmottaker forsto eller burde ha forstått at opplysningene eller fravær av opplysningene kunne ha vesentlig betydning for kommunen.

Inndrivelse av gjelden

Når kommunen har rett til å kreve tilbakebetaling kan tvangssalg av den pantsatte eiendommen skje dersom tilskuddet ikke tilbakebetales innen den frist kommunen setter. Ved delvis dekning avgjør kommunen hvilke deler av kravet, inklusive renter og omkostninger, som skal dekkes først.

Utbetalingsfullmakt

Kommunen har ugjenkallelig fullmakt til å utbetale tilskuddet til \$.

Tilskuddet utbetales til konto nr. \$.

Aksept av vilkår

Undertegnede aksepterer med dette vilkårene i denne avtalen.

Avtalen er utferdiget i to eksemplarer hvorav tilskuddsmottaker beholder det ene. Det andre eksemplaret returneres kommunen i undertegnet stand.

(Sted)

(Dato)

(Tilskuddsmottakers underskrift)

(Gjentas med blokkbokstaver)

(Tilskuddsmottakers underskrift)

(Gjentas med blokkbokstaver)

Ektefelles/registrerte partners underskrift

Som ektefelle/registrert partner samtykker jeg herved i pantsettelsen som nevnt ovenfor, d.v.s. at vår felles bolig pantsettes i sin helhet.

(Sted)

(Dato)

(Låntakers underskrift)

(Gjentas med blokkbokstaver)

Tvangsgrunnlag

Dersom pantesikkerheten ikke er tilstrekkelig til å dekke et eventuelt tilbakekrav, så bør tilskuddsavtalen også utformes slik at man har et tvangsgrunnlag. Det kommunen i så fall da må gjøre er:

- Ta inn følgende formulering i avtalen: «Undertegnede vedtar at gjelden med renter, forsinkelsesrenter og utenrettslige inndrivelsesomkostninger kan inndrives uten søksmål, jf. tvangsfullbyrdelsesloven av 26. juni 1992 § 7-2 (a)».
- Tilskuddsmottagernes underskrift må bekreftes av to vitner.

Vil du vite mer om tvangsgrunnlag og utlegg? Se på Politiets hjemmesider: <https://www.politi.no/tjenester/tvangsfullbyrdelse/utlegg/>

Husbanken

Alle skal bo godt og trygt

For ditt nærmeste regionkontor, ring 22 96 16 00